

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Момяна Мартинова Гунева

по дисертационния труд за получаване на
научната и образователна степен „доктор” на тема

„Наказателноправна защита на културното наследство в Република България”

автор: Красимир Николов Манов

професионално направление: 3.6 Право/ наказателно право
научен ръководител:

1. Представеният дисертационен труд е в обем от 271 стр., като изложението обхваща увод, три глави и заключение. Към работата е приложен списък на използваната литература, който включва 147 източника – учебници и научни изследвания на български, руски, английски и немски език, коректно посочени в 294 бележки под линия.

Трудът е логично структуриран. Още във увода авторът поставя изследването на солидни научни основи, като определя неговите задачи, обект, предмет, метод и структура. Този подход е залог за ясно и последователно изложение, което е и едно от достойнствата на труда.

Като своеобразен фундамент на изложението служи обширно изследване на културното наследство като обект на правна защита. Използвайки позитивноправната уредба, която очевидно добре познава, авторът прави опит да дефинира с оглед нуждите на наказателното правоприлагане понятията „културно наследство”, „културно-историческо наследство” и „културни ценности” и да ги отграничи, като посочва неяснотите и непрецизните формулировки в разпоредбите на ЗКН.

Съществен научен интерес представлява глава втора от труда, в която авторът разглежда основните признаци от състава на престъплението, като ги пречупва през призмата на особения обект и предмет на защита – отношенията, свързани с опазването на културното наследство и различните по вид културни ценности.

Глава трета включва обширен анализ на престъпленията против опазване на културното наследство в действащия НК, като авторът специално разглежда и отношението между съставите на отделните престъпления и многобройните кореспондиращи административни нарушения по ЗКН.

Поставените проблеми са многобройни и значими както от гледна точка на теорията, така и от гледна точка на синхронизиране на законодателството и унифициране на практиката.

Заклучението обобщава научните резултати на направеното изследване и позволява на докторанта да направи многобройни предложения *de lege ferenda*, които са логични и обосновани.

2. Основните достойнства на дисертационния труд могат да бъдат намерени в следните насоки:

На първо място темата е изключително пренебрегвана. Липсва цялостно монографично изследване, което е неоправдано, особено с оглед опазването на културното наследство – обект с неопценимо значение в съвременния свят. Кр. Манов си е поставил амбициозната задача да обхване цялостно и системно проблематиката по темата, като е трябвало да се справи и с недостатъчната специализирана литература по отделни нейни аспекти. Казаното очертава актуалността на изследването и естествения интерес, който то предизвиква у четящия.

На второ място цялото изложение демонстрира дълбокото познаване на позитивноправната регламентация в областта на културно-историческото наследство и културните ценности. Това прави труда особено ценен, тъй като наказателноправната уредба е непосредствено свързана с нормативните актове, регулиращи тези отношения.

На трето място следва да се посочи непрестанният стремеж на дисертанта да обвърже изследването с конкретните нужди на практиката, като прави интересни съпоставки и отграничения между разглежданите състави и такива, които разкриват известно сходство с тях, и на тази основа са направени предложения определено полезни практически.

На четвърто място направените предложения *de lege ferenda* заслужават внимание, тъй като биха допринесли за осъвременяването и разширяването на наказателноправната защита при опазване на културното наследство.

На пето, но не на последно място интерес буди критичният преглед на санкционната част на нормите, предмет на обсъждане в труда, нещо, което не е особено често срещана практика в нашата научна литература.

Изложеното показва, че представеният дисертационен труд отговаря на всички нормативни изисквания и демонстрира по убедителен начин способността на автора му за самостоятелно и достатъчно задълбочено научно изследване.

В заключение - приемам изготвената от дисертанта справка за посъществените приноси в представения за защита труд.

3. Като първо монографично изследване по темата и като първи самостоятелен труд от такъв мащаб на автора, работата не е лишена и от известни недостатъци.

Преди всичко трябва да се отбележи, че в стремежа си да изясни максимално добросъвестно и всестранно темата, авторът често се отклонява от същественото в нея и допуска редица повторения което разводнява изложението и затруднява читателя при проследяването на основната мисъл.

Редица положения в работата са размити в многословен анализ, който е резултат от научната добросъвестност на автора, но все пак на моменти това натежава върху текста и от това губи яснотата при излагане на основната авторова теза.

Трябва да се посочи, че в някои случаи – особено при изясняването на отношението престъпление – административно нарушение, въпрос от изключително практическо значение, авторът като че ли избягва заемането на по-категорични становища и по този начин е лишил труда си от един съществен принос.

Освен това в стремежа си да бъде изчерпателен в глава трета и четвърта, дисертантът не е могъл да избегне капана на учебникарския анализ на отделните текстове, което прави научното изследване донякъде неравномерно, особено като се има предвид донякъде хипертрофираният размер на разглежданата глава.

Прави впечатление и склонността на автора да разглежда и анализира в една и съща глава както състави, включени в системата на НК, така и такива, които са все още в проект или са само идея, което не допринася за правилното възприемане на текста.

Направените забележки не се отразяват значително върху качествата на труда, а по-скоро могат да бъдат използвани при желание от страна на автора, за подобряването му при евентуално отпечатване.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Считам, че предложеният дисертационен труд отговаря на изискванията, посочени в чл. 6, ал. 6 на Закона за развитие на академичния състав в Република България, поради което давам положително заключение и предлагам на основание чл. 10, ал. 1 от същия закон на **Красимир Николов Манов** да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”.

гр. София,
08. май 2014 г.

Изготвил становището:

проф. д-р М.Гунева